

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!

Literatura postbelica

Dupa cel de al doilea Razboi Mondial, schimbandu-se regimul politic, literatura romana devine un instrument aservit regimului, un instrument de propaganda a comunismului.

Literatura din aceasta perioada de inceput se numeste literatura **PROLET CULTISTA** scrisa de proletari despre proletari pentru proletari iar curentul literar impus de realismul socialist este MACULATURA literara.

Dupa anii 60 cand are loc o oarecare eliberare ideologica apare un nou curent literar, cuprins cronologic vorbind, intre anii 1960-1980 Neomodernism. Se numeste asa pentru ca poetii anilor '60 se intorc spre modernismul interbelic.

Estetica neomodernismului inseamna:

- revenirea la lirismul poeziei moderniste din perioada interbelica.

- ca si poetii modernisti interbelici, neomodernistii cultiva marile teme ale liricii din totdeauna.

- iubirea

- natura

- cunoasterea

- timpul

- cosmosul

- cuvantul(logos)

- neomodernistii cultiva toate tipurile de lirism, reflexiv, abstract, intelectualizat.

- poezia se intoarce pe terenul ei, isi regaseste menirea: **valoarea estetica** nu etica si se caracterizeaza prin ambiguitatea simbolurilor, a epitetelor **rare, metafore insolite**, de multe ori poezia cultiva ludicul, se revine la vechile mituri, fie reinterpretandu-le fie parodiindu-le, limbajul poeziei este perceptibil sau mai mult prin intuitie intrucat poezia se adreseaza mai putin inimii si mai mult ratiunii.

REPREZENTANTI

- NICHITA STANESCU

- MARIN SORESCU

- STEFAN AUGUSTIN DOINAS

- ION CARAION

- MIRCEA DINESCU '80

NICHITA STANESCU (1933-1983)

Literatura postbelica reprezinta o etapa importanta in istoria literaturii romane. In perioada urmatoare , celui de al doilea Razboi Mondial dupa o etapa proletcultista dominata de inlocuirea criteriului estetic cu cel etic, cand literatura devine un instrument al ideologiei noului regim politic, generatia 60-ista reprezinta un prim moment in care poezia isi reia teritoriul liric, se regaseste.

In domeniul poeziei, neomodernismul este curent literar ce se exemplifica prin Nichita Stanescu.

Se caracterizeaza:

- repunerea in drepturi a liricului
- continuarea experientelor poeziei moderniste interbelice, a carei evolutie fusese brutal intrerupta de evenimentele istorice, politice.
- reia teme, motive, procedee artistice specifice M intr-o noua sensibilitate.
- are loc o adevarata resurectie a lirismului.
- criticul literar Eugen Simion a incercat niste delimitari tematico-stilistice:
 1. poezia poeziei-Nichita Stanescu
 2. poezia sociala -expresionism taranesc-i.Alexandru
 3. poezia politica. Un spirit macedonskian-Paunescu
 4. ironisti si fantezisti-Marin Sorescu
 5. poezie onirica-Leonid Dinov
 6. lirica feminina-spiritualizarea-Ana Blandiana, Constantea Buzea.

Universul liric:

-poetul se desprinde de tematica impusa in epoca si propune o poezie care poarta marca a subiectivitatii, creeind un univers in care „eul liric isi recunoaste centralitatea”
Ion Pop

-discursul liric este intelectualizat

-poezia sa se caracterizeaza prin ambiguitate si stranie, la sensurile ri ajungandu-se printr-o cheie plurala si presupune un public avizat, elitist

-in ceea ce priveste limbajul poetic Nichita Stanescu facea cea de a treia revolutie dupa Eminescu si Arghezi

-limbajul sau este unul abstract bazat pe metafora

-se joaca cu monofologia limbii

-schimba valoarea gramaticala a limbii

-realizeaza constructii sintactice aparent absurde, ajungand pana la

asintaxism(fara sintaxa)

-prozodie moderna – vers liber

-rima aleatorie

-ritm combinat

Lirismul sau a fost numit lirism contemplativ pentru ca se adreseaza in primul rand mintii, ratiunii, reflectiei si abia apoi sensibilitatii noastre.

Leoaica tanara,iubirea

Nichita Stanescu este cel mai reprezentativ poet al neomodernismului. Lirica lui Nichita Stanescu se caracterizeaza printr-o mare varietate tematica, de aceea a si fost numita caleidoscop.

In erotica lui Nichita Stanescu distingem 3 etape:

1. In primele volume „Sensul iubirii(1960)” si „O viziune a sentimentelor(1964)” poetul este un sentimental care traieste dionisiac „varsta de aur” a dragostei. Poetul scrie o poezie sentimentala cu un “EL” si o “EA” care prin iubire refac lumea.

2. Poeziile erotice de mai tarziu, mai ales din vol. “ In dulcele stil clasic” sunt padodice. Ludicul arata ca sentimentul sa mai temperat.

3. Poeziile erotice din ultimele volume sunt mult mai rare si ne dezvaluie un Nichita Stanescu mai tandru, mai melancolic, avand nostalgia jubilatiei de alta data.

Poezia „Leoaica tanara,iubirea” face parte din cel de-al doilea volum “O viziune a sentimentelor”(1964).

Poezia este un imn incontatoriu, un psalm inchinat iubirii si o romanta a dragostei si e considerata de critica literara de la Kogalniceanu incoace, o capodopera inchinata iubirii.

Titlul este o metafora explicita, in praesentia intrucat poetul dezleaga metafora „Leoaica tanara” chiar din titlu prin apozitia substantivala „iubirea”. Dezlegata inca din titlu din apozitie, metafora sugereaza ca iubirea este frumoasa, puternica, tanara, jucausa.

Structura

Poezia este structurata chiar de poet in trei secvente lirice, poetice corespunzatoare celor 3 strofe.

Strofa 1 - prima secventa poetica, lirica

-in prima strofa, poetul reconstituie o intreaga poveste sentimentala. Iubirea il „pandise”, ii statuse in preajma multa vreme ira acum ii prinsese fiinta asemeni unei tinere leoaice, dar si irevocabil. Are loc acum intalnirea dintre agresor si victima. Leoaica tanara este agresiva, observam duritatea si violenta verbelor „mi-a sarit”, „a infipt”, „m-a muscat”. Cuvantul „fata” apare de 3 ori la final de vers – mai intai au statut morfologic de locutiune adverbiala de loc, „in fata”, iar mai apoi ca substantiv prepozitional „in fata”, „ de fata”. Adjectivul epitet „tanara” este accentuat si de sintagma „coltii albi” ca si verbul care sugereaza viteza, agresiunea si agilitatea cu care isi ataca victima „a sarit”.

Adverbul de timp „azi” fixeaza indicele temporal al intalnirii cu iubirea.

Strofa 2 este compusa dintr-o strofa polimorfa(octava). Este mai ampla pentru ca descrie urmarile psihologice pe care le traieste cel atins de iubire. Omul contaminat de iubire se incarca de sentimente noi si frumoase, adica de fericire proiectata in plan cosmic. Natura se face „un cerc, de-a dura”, cercul fiind simbolul perfectiunii, fara inceput si fara sfarsit iar indragostitul se afla proiectat in centrul lui „in jurul meu natura” ca un adevarat axis mundi, axis centrum.

Pentru cel indragostit realitatea inconjuratoare se schimba, se transfigureaza, MISCAREA, PRIIVIREA, AUZUL se intalnesc undeva in spatiu, sus „tocmai langa ciocarliei”.

Cel ce iubeste priveste in sus intrucat iubirea iti da aripi inaltatoare. Se produce intalnirea dintre cele 2 simturi „privirea” adica vazul si „auzul”. Metafora curcubeului taiat in doua pluriinterpretabila.

Secventa3

Cea de-a treia secventa fixeaza transformările ca urmare a întâlnirii la nivel biologic. Isi trece mana peste care o atacase leoaica dezlantuita dar in locul sprancenei, templei si barbiei plama aluneca pe un teritoriu anatomic necunoscut anterior „un desert în stralucire” devenind un alt om. Nimic nu este mai insetat de viata ca desertul iar iubirea poate da stralucire viata chiar si desertului, omului celui mai banal.

Se revine apoi la prima secventa, textul fiind simetric, avand circularitate. Leoaica doar agresiva in prima secventa, devine leoaica ---- , miscarile nu-i mai sunt agresive, acum „trece-alene”, adverbul „alene” sugerand voluptatea, senzualitatea iar miscarile sunt „viclene” pentru ca iubirea are si capcane. Poezia se inchie prin repetitia locutinii adverbiale „inca o vreme/si inca o vreme” intr-o tonalitate eminesciana, niciodata nu stii cand va pune iubirea stapanire pe noi, speram numai cat mai mult. Indragostitul stie ca iubirea nu este eterna.

Punctele de suspensie in care se inchie discursul liric exprima o incarcatura afectiva puternica a eului liric bulversat de intalnire, metamorfozat de intalnire, incarcat de asteptari.

Iubirea il metamorfozeaza pe om pentru ca ii elibereaza sentimentele, este ca si cum s-ar trezi din somn si ar intra intr-o noua dimensiune intr-o noua ordine a lucrurilor.

Iubirea face din orice muritor un nemuritor, din orice om un semizeu.

Prozodie moderna

- se incepe cu strofe inegaleca numar de versuri, polimorfe
- rima aleatorie
- ritm combinat

